

Anonymizované znenie

C-290/19 – 1

Vec C-290/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

9. apríl 2019

Vnútroštátny súd:

Krajský súd Trnava (Slovensko)

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

12. marec 2019

Žalobca:

RN

Žalovaná:

Home Credit Slovakia a.s.

Zapísané do registra Súdneho dvora pod č. <u>1112 301</u>	Súdny tajomník, overený
V Luxemburgu dňa <u>10. 04. 2019</u>	Miroslav A. Eksejev
Fax/e-mail: <u>/</u>	Vedúci sekcie
Podané dňa: <u>09/04/19</u>	

[OMISSIS]

[číslo veci]

UZNESENIE

Krajský súd v Trnave [OMISSIS] [mená sudcov] v sporovej veci žalobcu: RN, [OMISSIS] [dátum narodenia, presná adresa] Šaštín – Stráže, zastúpeného: JUDr. Vladimír Sidor, advokát, Hlohovec, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., [OMISSIS] [identifikačné číslo, presná adresa] Piešťany, zastúpenému: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., Trenčín, o [zaplatenie] 1.932,10 € s prísl., takto

rozhodol:

SK

Podľa § 162 ods. 1 písm. c) v spojení s § 378 Civilného sporového poriadku sa konanie prerušuje a Súdnemu dvoru Európskej únie sa predkladajú tieto otázky:

Má sa článok 10 ods. 1 písm. g) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS vykladať tak, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zodpovedá požiadavke uvedenej v tomto ustanovení, ak ročná percentuálna miera nákladov je v nej uvedená nie presným údajom v percentách, ale rozpätím dvoch údajov (od - do)?

Odôvodnenie

- 1 Tunajšiemu súdu bolo na rozhodnutie predložené odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica [OMISSIS] [číslo veci] z 21. marca 2018, ktorým tento súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplata 1.932,10 € s úrokom z omeškania ako bezdôvodného obohatenia. Toto bezdôvodné obohatenie malo žalovanému vzniknúť tým, že žalobca splácal žalovanému spotrebiteľský úver z úverovej zmluvy. Táto zmluva však neobsahovala všetky zákonom požadované náležitosti, preto sa úver ňou poskytnutý mal považovať za bezúročný a bez poplatkov a žalobca tak mal žalovanému splátiť len istinu tohto úveru. Pretože však žalobca medzičasom žalovanému zaplatil o 1.932,10 € viac než je istina, žiada od neho zaplata tejto sumy.
- 2 Súd prvej inštancie vyšiel zo skutkového stavu, ktorý nebol odvolaním napadnutý a [Or. 2] medzi stranami ani sporným a ktorý možno zhrnúť takto: Dňa 4. marca 2013 bola medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom uzavretá úverová zmluva [OMISSIS] [číslo zmluvy]. V nej je okrem iného uvedené, že žalovaný poskytuje žalobcovi bezúčelový úver v celkovej výške 3.359,14 €, výška mesačnej splátky je 89,02 €, počet splátok je 60, ročná úroková sadzba je 19,62 % a ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) je od 21,5 % do 22,4 %. Pri RPMN je uvedená poznámka, že „*presná hodnota RPMN závisí na dni poskytnutia úveru a klient súhlasí s tým, že presnú výšku RPMN mu veriteľ oznámi po poskytnutí úveru*“. Ďalej sú v zmluve uvedené termíny splatnosti splátok, z ktorých prvá je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru a každá ďalšia je splatná 15. deň v kalendárnom mesiaci, pričom lehota splatnosti úveru je 60 mesiacov. Listom z 2. júla 2017 žalovaný potvrdil žalobcovi, že úver splatil v celom rozsahu; celkovo žalobca žalovanému na tento úver zaplatil 5.291,24 €.
- 3 Súd prvej inštancie dospel k záveru, že úver poskytnutý žalovaným žalobcovi je spotrebiteľským úverom v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom k 4. septembru 2013 (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) a úverová zmluva [OMISSIS] [číslo zmluvy] obsahuje všetky údaje, ktoré vyžaduje § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. S odkazom na rozsudok Súdného dvora Európskej únie z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15, *Home Credit Slovakia proti Bíróovej*, dospel

k záveru, že zmluva nemusí obsahovať presné kalendárne termíny jednotlivých splátok[,] ani presný termín konečnej splatnosti úveru, ani presné rozdelenie jednotlivých splátok na časť, ktorou sa spláca istina a ktorou sa spláca úrok. Rovnako dospel k záveru, že RPMN nemusí byť v zmluve uvedená jednoznačne jedným konkrétnym číslom, pričom by bolo neproporcionálne postihovať žalovaného veriteľa tým, že sa úver bude považovať za bezúročný a bez poplatkov, len preto, že RPMN je uvedená rozpätím dvoch údajov (od - do). Preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že úver nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov a žalovaný sa bezdôvodne neobohatil tým, že prijal od žalobcu splátky tohto úveru v celej sume dohodnutej v úverovej zmluve.

- 4 Žalobca vo svojom odvolaní vznáša celý rad námietok, ktoré však predkladajúci súd nepovažuje za relevantné vo vzťahu k položenej prejudiciálnej otázke. Týkajú sa totiž otázky, či zmluva musí obsahovať podrobné rozčlenenie jednotlivých splátok na istinu a úroky a či v zmluve musí byť uvedený presný dátum (termín) konečnej splatnosti úveru. V tejto časti predkladajúci súd vychádza z toho, že na tieto právne otázky výkladu smernice 2008/48/ES už Súdny dvor dal odpoveď vo svojom rozsudku z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15, *Home Credit Slovakia proti Bíróovej*, takže v tejto časti ide o vec objasnenú (*acte éclair[ée]*). Žalobca však nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. postačí, ak je RPMN v zmluve uvedená rozpätím. Takýto výklad podľa neho odporuje tomuto ustanoveniu zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý požaduje, aby spotrebiteľ mal právo dostať jasnú určitú informáciu o RPMN vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Tento názor podporuje aj rozhodnutiami viacerých krajských súdov v Slovenskej republike. Preto tvrdí, že zmluva neobsahuje túto povinnú náležitosť uvedenú v § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z., takže úver je bezúročný a bez poplatkov a žalovaný je povinný žalobcovi vrátiť sumu, ktorú zaplatil nad istinu úveru.

II. Právo EU a vnútroštátne právo [Or. 3]

- 5 Pri úvahe o položení prejudiciálnych otázok predkladajúci súd vychádzal najmä z odsekov 19 a 31 preambuly a čl. 3 písm. i), čl. 4 ods. 2 písm. c), čl. 5 ods. 1 písm. g) a čl. 10 ods. 1 písm. g) a čl. 19 smernice 2008/48/ES, ako aj z jej prílohy I časti II. V záujme stručnosti sa upúšťa od doslovnej citácie týchto ustanovení, keďže sú Súdnemu dvoru známe.
- 6 Smernica 2008/48/ES bola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v čase podpisu zmluvy medzi žalobcom a žalovanou. V prerokúvanej veci sú relevantné tieto jeho ustanovenia (v znení účinnom k 4. septembru 2013):

§ 1 ods. 2 znie:

„(2) Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.“

§ 9 ods. 2 písm. k) a 1) znejú:

„(2) Zmluva o spotrebiteľskom úvere [...] musí obsahovať tieto náležitosti: [...]

- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov [...]“.

§ 11 ods. 1 znie:

„(1) Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere [...] neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k) [...]“

- 7 Okrem toho je vo veci relevantné ustanovenie § 451 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), ktoré v podstatnej časti znie:

„(1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

(2) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu [...]“.

III. Relevancia otázky a dôvod jej položenia

- 8 Predkladajúci súd má v prerokúvanej veci rozhodnúť o nárokoch žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka. Podľa žalobcu žalovaný získal toto bezdôvodné obohatenie tým, že žalobca splatil všetky splátky úveru podľa úverovej zmluvy [OMISSIS] [číslo zmluvy] v celkovej sume 5.291,24 €. Táto úverová zmluva však mala byť bezúročná a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z., takže žalovaný mal mať voči žalovanému nárok len na vrátenie istiny úveru 3.359,14 €. Ak teda žalovaný prijal plnenie aj na zaplatenie úrokov a poplatkov, na ktoré podľa zákona nemal nárok, získal plnenie bez právneho dôvodu, resp. plnenie z neplatného právneho úkonu, ktorý je podľa § 451 Obč. zák. povinný žalobcovi vydať. Dôvod, prečo sa úver má považovať za [Or. 4] bezúročný a bez poplatkov, vidí žalobca okrem iného v tom, že v úverovej zmluve zmluva [OMISSIS] [číslo zmluvy] je uvedená ročná percentuálna miera nákladov len rozpätím dvoch hodnôt (od - do), čo je údajne v rozpore s § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z. Záver o tom, či úverová zmluva [OMISSIS] [číslo zmluvy] zodpovedá týmto požiadavkám zákona a či teda žalovaný mal nárok na úroky a poplatky z nej, závisí od výkladu

citovaného ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z., ktoré je transpozíciou (implementáciou) čl. 10 ods. 1 písm. g) smernice 2008/48/ES. Podľa názoru predkladajúceho súdu je pre rozhodnutie v tejto veci nevyhnutné rozhodnutie o otázke výkladu smernice 2008/48/ES, ako to predpokladá čl. 267 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Výklad smernice 2008/48/ES ako aktu inštitúcie Európskej únie patrí v zmysle čl. 267 ods. 1 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie do právomoci Súdneho dvora Európskej únie.

- 9 Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) je podľa judikatúry Súdneho dvora dôležitý údaj pri rozhodovaní spotrebiteľa, podľa ktorého posudzuje jednak rôzne ponuky úverov, ale aj samotný rozsah svojho budúceho záväzku (uznesenie Súdneho dvora vo veci C-76/10, *Pohotovosť proti Korčkovskej*). Význam tohto údajja možno vyvodiť aj z ustanovení ods. 19 preambuly smernice 2008/48/ES, ktorý sleduje zabezpečenie transparentnosti práve zjednotením postupu výpočtu RPMN a predpokladov, z ktorých sa pri tom má vychádzať. Na tento účel čl. 19 smernice 2008/48/ES v spojení s prílohou I zavádza podrobný postup výpočtu RPMN, ako aj podrobný zoznam týchto predpokladov. Už z uvedených ustanovení možno podľa predkladajúceho súdu vyvodiť, že smernica 2008/48/ES pod pojmom „ročná percentuálna miera nákladov“ rozumie jeden konkrétny číselný údaj. Práve preto, že výška RPMN je závislá od dátumu čerpania úveru a dátumu jednotlivých splátok, môže dôjsť k rozdielom vo výpočte RPMN podľa toho, kedy úver bude čerpaný. Práve týmto problémom smernica 2008/48/ES čelí tým, že v časti II prílohy I upravuje celý rad predpokladov, ktoré sa v takom prípade majú použiť a ktorých cieľom je fixovať dátum čerpania úveru a dátum splátok na určitý konkrétny dátum. To zodpovedá aj formulácii čl. 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48/ES, podľa ktorého sa RPMN v zmluve musí uviesť „vypočítaná v čase uzavretia zmluvy o úvere“. Znenie citovaných ustanovení teda podľa predkladajúceho súdu svedčí v prospech záveru, že smernica 2008/48/ES vyžaduje uvedenie RPMN ako konkrétneho číselného údajja vypočítaného v čase uzavretia zmluvy za použitia predpokladov v časti II prílohy I, a nie ako rozpätia dvoch hodnôt (od - do).
- 10 Žalovaný vo svojom vyjadrení zo 6. februára 2019 uvádza, že úverová zmluva [OMISSIS] [číslo zmluvy] bola uzavretá na základe telefonického dohody žalovaného so žalobcom a žalobcovi bol daný čas 35 dní na rozhodnutie sa, či návrh úverovej zmluvy prijíma alebo nie. Žalovaný preto nedokázal presne určiť čas poskytnutia finančných prostriedkov. Tento argument však predkladajúci súd nepovažuje za presvedčivý, pretože práve v týchto prípadoch prichádza do úvahy uplatnenie predpokladov uvedených v časti II prílohy I, napr. predpokladu uvedeného v písm. a), c) alebo f). Samotná okolnosť, že dátum čerpania úveru nie je jasný, ešte neznamená, že netreba uviesť jednu hodnotu RPMN.
- 11 Zo smernice 2008/48/ES ďalej možno vyvodiť, že táto taxatívne vymedzuje prípady, kedy je možné RPMN uviesť inak ako presným číslom, ako aj prípady, kedy nie je možné určiť RPMN. Z čl. 19 ods. 5 smernice 2008/48/ES totiž vyplýva, že ak nemožno na výpočet RPMN použiť ani predpoklady uvedené v časti II prílohy I, ani v čl. 19, je Komisia oprávnená delegovanou legislatívou

doplniť alebo upraviť tieto predpoklady. Obdobne čl. 5 [Or. 5] ods. 1 písm. g) smernice 2008/48/ES upravuje prípad, kedy sa RPMN za určitých okolností môže meniť, a pre tento prípad výslovne umožňuje (a ukladá) veriteľovi uviesť, že určité iné mechanizmy čerpania úveru môžu viesť k vyššej RPMN. Táto úprava by bola zbytočná, ak by RPMN bolo prípustné určiť ako rozpätie dvoch hodnôt, pretože v takom prípade by postačilo túto „vyššiu RPMN“ v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. g) uviesť ako hornú hranicu a nebolo by potrebné upozorňovať na možnosti jej zvýšenia. Aj to svedčí v prospech záveru, že smernica 2008/48/ES pod pojmom RPMN rozumie určitú konkrétnu hodnotu, nie rozpätie, a výslovne upravuje postupy riešenia situácie, ak RPMN skutočne nie je možné stanoviť. Tieto postupy potom nemožno obchádzať tým, že sa RPMN s odkazom na údajnú nemožnosť určiť jej presnú hodnotu určí len rozpätím (od - do). V čl. 10 ods. 2 písm. i) smernice 2008/48/ES podobná možnosť (upozorniť na možnosť zvýšenia alebo zníženia RPMN) upravený nie je, naopak, toto ustanovenie vyžaduje uvedenie konkrétnej RPMN. Podľa predkladajúceho súdu je teda opodstatnený záver, že určenie RPMN rozpätím dvoch hodnôt (od - do) nespĺňa požiadavku čl. 10 ods. 2 písm. i) smernice 2008/48/ES.

IV. Záver

- 12 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dospel súd k záveru, že v prerokúvanej veci je potrebné požiadať Súdny dvor Európskej únie o odpoveď na prejudiciálne otázky. Preto postupom podľa [OMISSIS] [odkaz na vnútroštátne procesné ustanovenia] čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie konanie prerušil a rozhodol tak, ako sa uvádza vo výroku. Po doručení rozhodnutia Súdneho dvora bude súd pokračovať v konaní [OMISSIS] [odkaz na vnútroštátne procesné ustanovenia].
- 13 [OMISSIS] [informácia, že senát prijal toto rozhodnutie jednomyseľne a odkaz na vnútroštátne procesné ustanovenie]

[OMISSIS] [poučenie o nemožnosti podať opravný prostriedok]

V Trnave dňa 12. marca 2019

[OMISSIS] [mená sudcov a súdnej úradníčky]